

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Γιοργανιᾶς καὶ ὡς παρωνύμ. Θεσσ. (Πήλ.).

γιοργάνι τό, Ἡπ. (Θεσπρωτ. Σχωρ.) Θράκ. Καππ. (Σιννασσ. κ.ά.) Α. Κρήτ. (Ἀνατολ. Βιάνν. Μεραιμβ. Μονοφάτσ. Νεάπ. κ.ά.) Πελοπν. (Ἀναβρ. Ἀνώγ. Λαγκάδ. Ξηροκ.) Πόντ. (Ἀντρεάντ.) γιοργάν' Ἡπ. (Πωγών. κ.ά.) Θεσσ. (Μελιβ.) Θράκ. (Ἀδριανούπ. Σαρεκκλ. Σκοπ. κ.ά.) Μακεδ. (Ἀσσηρ.) γιοργάν' Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Ἡπ. Θεσσ. (Ἀνατ. Παλαμ. Τίρναβ. κ.ά.) Μακεδ. (Βλάστ. Βόιον Γαλατ. Δαμασκην. Δεσκάτ. Ἐράτυρ. Κοζ. Χαλκιδ. κ.ά.) Στερελλ. (Γραν. Εὐρυταν.) γιοργάν' Μακεδ. (Γαλατ. Κοζ. Σιάτ.) γιοργάν' Μακεδ. (Γρεβεν.)—Ν. Ἔστ. 20 (1936), 1055 γιοργγκάν' Μακεδ. (Ἐπανωμ. Λαγκάδ.) γιοργάνι Πόντ. (Ἱμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Ματζούκ. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) γιοργάν' Πόντ. (Ἱμερ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) γιοργάν' Θεσσ. (Τίρναβ.) γιοργγκάν' Θεσσ. (Δομοκ.) Πληθ. γιοργάνᾱ Πόντ. γιοργάνᾱ Πόντ. (Ἱμερ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *y o r g a n* = κλινοσκέπασμα.

1) Κλινοσκέπασμα, πάπλωμα κρεβατιοῦ ἐνθ' ἄν.: Ρίξε καὶ τὸ γιοργάνι, κάνει κρύο Πελοπν. (Ξηροκ.) Ἐγινε γιὰ πλύσιμο τὸ γιοργάν' Ἡπ. (Πωγών.) Ἐλα νὰ διῆς τὸ νυφ' καὶ τὸ γιοργάν' Θράκ. (Σαρεκκλ.) Ἐπάλιωσε τὸ γιοργάνι μου Α. Κρήτ. Σκεπάουμαι τὸ γιοργάν' Πόντ. (Τραπ.) Νὰ κουκ' λουθῶ κατ' ἀπ' τοῦ γιοργάν' ἀντάμα μετ' τὴ μάκω μ' Ν. Ἔστ. 20 (1936), 1055. Κέντωσον τὸ γιοργάν' (ράψε τὸ πάπλωμα κεντητὰ) Πόντ. || Φρ. Τοῦ γιοργάν' δου κουά' ρου (τὰ χρηματικά του μέσα λίγα) Θράκ. (Σαρεκκλ.) Τοῦ γιοργάν' δου καίγιτι (κινδυνεύει) αὐτόθ. Κάγκι τοῦ γιοργάν' δου (ἐξημιώθη) αὐτόθ. Συνών. φρ. Κ ἀ η κ ε ἦ τ σέ ρ γ α τ ο υ || Παροιμ. Κατὰ τὸ γιοργάν' σ' ν' ἀπλών'ς τὰ ποδάρι σ' (δι' αὐτοὺς ποὺ ἐπιχειροῦν πράγματα ποὺ εἶναι πάνω ἀπὸ τὴ δύναμει τους) αὐτόθ. Ὅσὸ γιοργάνι σ' κερὲν ἄπλωσον τὰ ποδάρι σ' (κερὲν = κατὰ συνών. μετ' τὴν προηγούμεν.) Πόντ. (Ἀντρεάντ. Τραπ.) Γιὰ τ' ἴναν φύλλον τὸ γιοργάνι μ' καίω (δι' αὐτὸν ποὺ ζημιώνει πολὺ τὸν ἐαυτὸν του δι' ἀσήμενον ἀφορμὴν ἀπὸ ὀργὴν ἢ πείσμα) Πόντ. (Σάντ.) Ἡ καβγᾶ γιὰ τὸ γιοργάν' (διὰ τοὺς ἐρίζοντας ἐπιφανειακῶς μὲν δι' ἀνιδιοτελεῖ σκοπόν, εἰς τὴν πραγματικότητά δὲ μὲν δι' οἰκειοποίησιν ἐπωφελοῦς πράγματος) Πόντ. (Τραπ.) Συνών. φρ. Ὁ κ α β γ ᾶ ς γ ι ᾶ τ ὸ π ᾶ π λ ω μ α. || Αἰνιγμ. Ἐχου ἓνα γιοργάν', ποὺ ὅλουν τοὺν κόσμον σκιπάζ', κὶ μόν' τ' θάλασσα ἀφίρ' (τὸ χιόνι) Μακεδ. (Ἐράτυρ.) || Ἄσμ.

Κόρες μου, τὰ γιοργάνια σας ποὺ τὰ βγανα 'ς τ' ἀποί, κ' ἐδὰ τὰ διαμοιράζεται ὅλο τὸ δικολόι

(ἀποί = πρωϊνὴ δροσιά, δικολόι = οἱ συγγενεῖς) Κρήτ.

Μαξιλλαρόπα μ' ἔρημα, γιοργάνᾱ ἀπαρδάλα, ἐξενιτεῦτεν τὸ πουλλὶ μ' κ' ἐρημῶθεν ἀγκάλᾱ μ' Πόντ. (Ἱμερ.)

Ἦν σένα κατασφάζω, σκύλλ' Ἀρμένισσα, γυρίζω τὸ γιοργάνι καὶ σκεπᾶνω σε Καππ. (Σιννασσ.) Συνών. π ᾶ π λ ω μ α.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Γιοργάνι καὶ ὡς τοπων. Πελοπν. (Λαγκάδ.)

2) Εἶδος γυναικείου ἀχειριδίου ἐπενδύτου Στερελλ. (Γραν.)

γιοργανόπουλο τό, ἀμάρτ. γιοργανόπον Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ.) γιοργανόπον Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ι ο ρ γ ᾶ ν ι, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ τύπ. γ ι ε ρ γ ᾶ ν ι, καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -π ο υ λ ο.

Μικρὸν ἐφάπλωμα ἐνθ' ἄν.: Αἰνιγμ. Ἐχου ἓνα γιοργανόπον καὶ σκεπάζ' ὅλεν τὴν γῆν (ὁ οὐρανὸς) Πόντ. (Τραπ.)

γιοργαντζαίικος ἐπίθ. Πελοπν. (Κυνουρ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ι ο ρ γ α ν τ ζ ῆ ς διὰ τοῦ πληθ. γ ι ο ρ γ α ν τ ζ α ῖ ο ι, καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ι κ ο ς.

Ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς γ ι ο ρ γ α ν τ ζ ῆ δ ε ς, τοὺς κατασκευαστὰς παπλωμάτων, ἢ κτενῶν τοῦ ἀργαλειοῦ. β) Οὐδ. πληθ., γιοργαντζαίικα τά, ἢ συνθηματικὴ γλῶσσα τῶν κατασκευαστῶν παπλωμάτων ἢ κτενῶν καὶ ἄλλων ἐξαρτημάτων τοῦ ἀργαλειοῦ.

γιοργαντζήδικος ἐπίθ. ἀμάρτ. γιοργαντζήδ'κος Θράκ. (Αὐδήμ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ι ο ρ γ α ν τ ζ ῆ ς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. - ἡ δ ι κ ο ς.

Ὁ κατασκευασθεὶς ἀπὸ τὸν γ ι ο ρ γ α ν τ ζ ῆ ἢ κατὰ τὸν τρόπον αὐτοῦ (λέγεται διὰ μαζιλάρια ἢ ἄλλα ἀντικείμενα, τὰ ὅποια γεμίζει κανεὶς μετ' χόρτα ἢ βαμβάκι ὅπως τὰ παπλώματα): Ἐχ' π' σκέφαλα γιοργαντζήδ'κα.

γιοργαντζῆς ὁ, Κρήτ. — Ν. Παπαδόπ., Ἐμπορ. Ἐγκυκλ., 4, 423 γιοργαντζῆς Ἡπ. (Ἰωάνν.) γιοργαντζᾶς Πελοπν. (Κυνουρ.) Πληθ. γιοργαντζαῖοι Πελοπν. (Κυνουρ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *y o r g a n c i*. Ὁ τύπ. γ ι ο ρ γ α ν τ ζ ᾶ ς κατὰ τὸ συνών. π α π λ ω μ α τ ᾶ ς.

1) Ὁ κατασκευαστὴς παπλωμάτων ἐνθ' ἄν. Συνών. π α π λ ω μ α τ ᾶ ς. 2) Ὁ κατασκευαστὴς κτενῶν καὶ ἄλλων ἐξαρτημάτων τοῦ ἀργαλειοῦ Πελοπν. (Κυνουρ.)

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τοὺς τύπ. Γιοργαντζῆς Εὐβ. (Ψαχν.) Μακεδ. (Δράμ.) καὶ Γιοργάντζης Κύπρ.

γιοργάρω Κρήτ. (Σητ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. γ ι ο ρ γ ᾶ κατ' ἀναλογίαν πρὸς ρ. συνών. εἰς -ἀ ρ ω, ὡς τὸ ἀ λ λ α ρ γ ᾶ ρ ω κ.τ.τ.

Τρέχω δρομαίως: Δὲ δὸν ἐσύφεργε κ' ἐγμόργαρε κ' ἤφυγε.

γιοργᾶς ὁ, Κρήτ. (Κατσιδ. Νεάπ. Πεδιάδ. Σητ. κ.ά.) Πελοπν. (Βερεστ. Γαργαλ. Ὀλυμπ. Τριφυλ. κ.ά.) Θηλ. γιοργᾶ ἡ, Πελοπν. (Κερπιν.)

Πιθαν. ἐκ τοῦ ἐπιρρ. γ ι ο ρ γ ᾶ ἐκληφθείσης τῆς καταλ. -α ὡς αἰτιατ. τοῦ ἄρσεν. διὰ τὴν ὁμοιότητα.

Ἐπὶ ὑποζυγίων, τριποδισμός, δρόμος ταχύς καὶ ρυθμικὸς συγχρόνως ἐνθ' ἄν.: Ἐσκάσα τσι γαιδάρους μετ' τὸ γιοργᾶ ποὺ τσι βγάλανε Κρήτ. (Σητ.) Νὰ βγάλουμε τσι γαιδάρους 'ς τὸ γιοργᾶ, νὰ ἰδοῦμε ποιὸς θὰ γλακᾶ πλιὸ καλὰ αὐτόθ. Τὸ μάθαμε τ' ἄλογο γιοργᾶ Πελοπν. (Κερπιν.) Αὐτὸ τὸ ἄλογο δὲν πάει καλὴ γιοργᾶ αὐτόθ. Δένουνε κουστέκια 'ς τὰ πουλάκια τῶν ἀλόγων, γιὰ νὰ μαθαίνουνε γιοργᾶ (κουστέκια = πεδίκλες, πουλάκια = ὀπλάκια, ἀστράγαλοι) Πελοπν. (Ὀλυμπ.) || Φρ. Θὰ σὲ μάθω γιοργᾶ ἐσένα (θὰ σὲ τιμωρήσω, θὰ σὲ ταλαιπωρήσω) Πελοπν. (Γαργαλ.) || Παροιμ.

Σὰ γεράση ὁ γάιδαρος δὲ μαθαίνει γιοργᾶ (ὅτι εἶναι δύσκολο νὰ διδαχθῇ κανεὶς κάτι εἰς μεγάλην ἡλικίαν ἢ νὰ ἀποβάλλῃ κακὰς ἐξείας) Κρήτ.

Ὁ γάιδαρος σὰ γεράση, γιοργᾶ δὲ μαθαίνει (συνών. μετ' τὴν προηγούμεν.) Κρήτ. (Πεδιάδ.)

Σαράδα χρονῶ γάιδαρος γιοργᾶ δὲ μαθαίνει (συνών. μετ' τὴν προηγούμεν.) Κρήτ. (Νεάπ. κ.ά.)

γιοργατζήδικος ἐπίθ. Πελοπν. (Βερεστ. Γαργαλ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ι ο ρ γ α τ ζ ῆ ς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. - ἡ δ ι κ ο ς.

